

Література:

1. Wing J., Harper S. Trends and Perspectives in Informatics Education. *ACM Transactions on Computing Education*. 22(3). 2022. P. 256–280. doi:10.1145/3520804
2. Rich K., Tsan J. Exploring the Impact of Project-Based Learning on Student Engagement in Computer Science. *Journal of Educational Computing Research*. 59(5). 2021. P. 963–987. doi:10.1177/073563312111045201
3. Medeiros R., Ramalho G.L., Falcao T.P. Flipped Classroom in Computer Science Education: Challenges and Opportunities. *Computers & Education*. 177. 2022. 104374. doi:10.1016/j.compedu.2022.104374
4. Veerasamy A.K., Shukor N.A. A Review of Computational Thinking and Problem-Solving Skills in Secondary Education. *Journal of Computer Assisted Learning*. 39(1). 2023. P. 45–61. doi:10.1111/jcal.12614
5. Woessner M., Scherzinger M. Adapting AI for Personalized Learning in Informatics. *British Journal of Educational Technology*. 55(3). 2024. P. 201–218. doi:10.1111/bjet.13206

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-479-8-126>

ЛОГІКА В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА

Григор'єва Т. І.

кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри інформаційних технологій
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна

Логіка забезпечує основу системного та раціонального мислення, що є критичним місцем у професійній діяльності психолога. Незалежно від того, чи йдеться про терапевтичну практику, консультування або наукові дослідження, психолог постійно стикається з необхідністю використання логічних принципів для прийняття обґрунтованих рішень, аналізу емпіричних даних та інтерпретації отриманих результатів [1]. Психологічна діяльність, що ґрунтується на правильних логічних міркуваннях, є основою для ефективного вирішення проблем клієнтів, наукового пошуку та розвитку психологічної теорії.

Логічна культура психолога включає в себе здатність до правильного мислення, що базується на знанні законів логіки, а також уміння застосовувати ці принципи в процесі наукового дослідження, аналізу

ситуацій та вирішення професійних задач. Важливими аспектами є: аналіз причинно-наслідкових зв'язків між подіями, явищами та поведінковими реакціями клієнтів; вміння правильно формулювати гіпотези на основі логічних міркувань та дослідницьких даних; обґрунтування висновків і рішень, що приймаються на основі логічних моделей; здатність до критичного мислення, що дозволяє уникати впливу стереотипів, упереджень або надмірної емоційної оцінки.

У наукових дослідженнях психологи використовують логічні принципи для побудови гіпотез, планування експериментів, збору даних та їх інтерпретації. Ключова роль логіки в дослідженнях полягає в тому, щоб забезпечити послідовність і об'єктивність у процесі аналізу [2]. Логічне мислення допомагає уникати помилок в інтерпретації результатів, особливо у випадках, коли результати можуть бути неоднозначними або суперечливими. Крім того, правильне застосування логічних принципів дозволяє психологам будувати теоретичні моделі та робити обґрунтовані висновки.

Важливою складовою підготовки майбутніх психологів є розвиток їх логічної культури. Це можна досягти через інтеграцію логічних дисциплін у навчальний процес, включення вправ з критичного мислення, аналізу наукових текстів і кейс-методів. Практичні завдання на основі реальних ситуацій допоможуть студентам розвивати здатність до логічного мислення, аналізу причинно-наслідкових зв'язків і ухвалення обґрунтованих рішень у психологічній практиці.

Рольові ігри та моделювання ситуацій дозволяють майбутнім психологам у практичному контексті застосовувати логічне мислення, аналізуючи поведінку клієнтів, визначаючи логічні зв'язки між їх діями та емоціями, а також розробляючи стратегії втручання, що ґрунтуються на логічних принципах.

У контексті постійних змін у психотерапевтичних методах, наукових теоріях та загальних вимогах до професіоналізму психолога, розвиток логічної культури стає необхідністю. Постійне вдосконалення навичок логічного мислення сприяє підвищенню ефективності професійної діяльності психолога. Для цього важливо проводити регулярні тренінги з розвитку логічного мислення, вивчати новітні дослідження в галузі психології та інших суміжних наук.

Серед структурних компонентів логічної культури, які потрібно формувати в майбутніх психологів, можна назвати кілька ключових аспектів [3, 4]. Першим є критичне мислення, яке є основою для аналізу й оцінки інформації, виявлення логічних помилок і упереджень. У процесі навчання майбутні психологи повинні навчитися ставити під сумнів безперечні твердження, формулювати власні аргументи на основі логіки та доказів. Це допомагає не лише в науковій діяльності, а й у практиці роботи

з клієнтами, оскільки важливо уникати поверхневих емоційних оцінок і стереотипів. Другим важливим компонентом є вміння аналізувати причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами та поведінковими реакціями клієнтів. Психолог має вміти знаходити логічні зв'язки між факторами, що впливають на ситуацію, що дозволяє точніше зрозуміти причини проблем і вибрати ефективні стратегії їх вирішення. Також важливим компонентом є здатність будувати логічні висновки. Психолог повинен навчитися правильно організовувати отриману інформацію, формулювати гіпотези та висновки на основі логічних принципів. Це включає вміння використовувати індукцію й дедукцію, які допомагають приймати правильні рішення в практичній діяльності та наукових дослідженнях. Логічне мислення допомагає психологу чітко та логічно обґрунтувати свої рішення, що є важливим як для інтерпретації поведінки клієнтів, так і для проведення досліджень.

Системність мислення є ще одним ключовим компонентом логічної культури. Це означає здатність психолога бачити зв'язки між різними аспектами ситуації, враховувати всі фактори, що впливають на клієнта, і розглядати проблему в більш широкому контексті. Системне мислення дозволяє психологу оцінити проблему з різних точок зору та розробити комплексне рішення.

Емпіричний підхід та об'єктивність є також важливими складовими логічної культури психолога. Психолог повинен здатись працювати з фактами, уникати упереджень і стереотипів, а також уміти збирати та аналізувати дані, що ґрунтуються на достовірних джерелах. Це особливо важливо в наукових дослідженнях та в процесі консультування або психотерапії, де точність і об'єктивність є ключовими для ефективності роботи. Гнучкість і адаптивність у мисленні також є важливими для майбутніх психологів. Вони повинні мати здатність швидко реагувати на зміни, коригувати свої підходи в залежності від обставин і нових даних. Це дозволяє бути ефективними у динамічних умовах, коли рішення потрібно приймати в умовах невизначеності або змін.

Комунікативні навички є не менш важливими для розвитку логічної культури. Психолог повинен уміти чітко та зрозуміло формулювати свої думки як усно, так і письмово, щоб уникнути непорозумінь і забезпечити ефективну взаємодію з клієнтами та колегами. Логічно структуроване пояснення своїх висновків і рекомендацій є важливою частиною професійної діяльності психолога. Розвиток цих компонентів логічної культури є необхідною умовою для ефективної професійної діяльності психолога.

Таким чином, логіка є невід'ємною частиною професійної діяльності психолога, забезпечуючи ефективність у роботі з клієнтами, аналізі наукових даних та розвитку психології як науки. Формування логічної

культури у майбутніх психологів є важливим етапом їх професійної підготовки, що сприяє розвитку критичного, системного і гнучкого мислення, необхідного для вирішення складних психологічних завдань.

Література:

1. Панок В. Г. Проблеми професійної підготовки психологів. *Професійна підготовка психологів в Україні : стратегічні завдання* : матеріали всеукраїнського круглого столу 23 квітня 2024 року : зб. матеріалів / за ред. В. Г. Панка. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2024. С. 5–8.

2. Олексенко Р. І., Нікітенко В. О. Логіка як наука про прийняття управлінських рішень в інформаційному суспільстві: соціально-філософський аналіз. *Humanities studies: Collection of Scientific Papers. Zaporizhzhia* : Zaporizhzhia National University, 2021. 8 (85). Р. 40–47.[doi: https://doi.org/10.26661/hst-2021-8-85-04](https://doi.org/10.26661/hst-2021-8-85-04)

3. John P. Burgess, *Philosophical Logic*, Princeton University Press, 2009, 168 р.

4. Улунова Г. Структура та рівні культури професійного спілкування як інваріанта професійної психологічної культури. *Світогляд – Філософія – Релігія* : збірник наукових праць. 2012. Випуск 2. С. 300–309.